

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
0 M 0 0 9 G	3 0 0 0	2 0 1 8 - 0 5 - 0 5
Kursnamn	Omvårdnad GR (B), Ledarskap och organisation	
Provnamn	Sjuksköterskans ledningsfunktion	
Ort	Östersund	
Termin	V18	
Ämne	Omvårdnad	

Anonymitetskod: _____ Platskod: _____

Avdelningen för omvårdnad
Mittuniversitetet
Sundsvall/Östersund

OMTENTAMEN

Sjuksköterskans ledningsfunktion 5,0 HP

Sjuksköterskeprogrammet 180 hp. Omvårdnad HT17 Termin 4
Kurs: Ledarskap och organisation 7,5 hp, OM009G.

Maxpoäng: 50 poäng

Betygsgränser: 95 % = 47,5 -50 p = A - Framstående
85 % = 42,5-47 p = B - Mycket bra
75 % = 37,5-42 p = C - Bra
70 % = 35-37 p = D - Tillfredsställande
65 % = 32,5-34,5 p= E – Tillräckligt - Godkänd
< 65 % = < 32,5 p = Fx och F, underkänd. Ny tentamen krävs.

Poäng: _____ Betyg: _____

Datum: 2018-05-05

Skrivtid: 5 timmar

Antal sidor: 11

Hjälpmedel: Inga

OBS! Skriv kodnummer och svaren på tentamensformuläret!

Lycka till!

Kursansvarig lärare:
Ida Östlund, Campus Sundsvall
Johanna Åsengård, Campus Östersund

Patientfall

My är 82 år gammal och bor själv i en lägenhet i centrala Göteborg sedan maken gick bort i en hjärtinfarkt för tre år sedan. Hon tycker mycket om att måla och att träffa sina barn och barnbarn. My upplever själv att hon har ett aktivt pensionärliv med många vänner runt sig. My har sedan tidigare tablettbehandlad hypertoni och tar även Levaxin för sin låga ämnesomsättning. Trots att hon klarar sig bra själv har hon beviljats larm från kommunen om det skulle vara så att hon råkar ut för något då hon bor själv. Förra onsdagen vaknade My under natten och kände att hon behövde gå på toaletten. Inne på toaletten råkade hon snava på badrumsmattan och slog sig mycket illa i vänster höft och fick ett djupt sår på vänster knä. Hon larmade hemtjänsten som på plats ringde efter en ambulans som tog henne till akutmottagningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

På akutmottagningen träffar du som sjuksköterska många olika personer dagligen. Precis som i övriga delar av vården krävs det att du har ett patientsäkerhetstänk i alla moment du gör. Men det är inte bara patientsäkerheten som är viktig. Även din arbetsmiljö påverkar dig i ditt dagliga arbete.

1. En känd arbetsmiljörisk inom hälso- och sjukvården är hot och våld. Nämn ytterligare 4 st. och var specifik i ditt svar. (4p)

2. Vem ska du först och främst vända dig till om det finns brister och/eller risker i din arbetsmiljö? (1p)

3. Vilka rättigheter har skyddsombudet? Nämn två (2) rättigheter. (1p för varje rätt uppgift, max 2p)

Anonymitetskod: _____ Platskod: _____

Ledarskap är en viktig del för att organisationen skall fungera på ett tillfredsställande sätt. På akutmottagningen har ledningen på sjukhuset valt att prova olika former av ledarskap.

4. Kryssa i rätt alternativ angående ledarstilar och ledarskap! (0,5p för varje rätt kryss, max 3p)

Påstående	Rätt	Fel
LÅT-GÅ LEDARSKAP- fokuserar på övervakning, en strikt organisation med minimal anpassning efter individuella behov och en ledare som kontrollerar medarbetarna.		
DELEGERANDE- Har förtroende för sina medarbetare och vetskap om att dessa klarar av aktuella uppdrag eller beslut på egen hand.		
TRANSAKTIONELLT LEDARSKAP- Utgår från att skapa delaktighet i olika beslutsprocesser, har som mål att uppmuntra medarbetares personliga tillväxt som därigenom gynnar verksamheten genom till exempel samverkan och teamarbete.		
AUKTORITÄR LEDARE- Beslutar själv över vad och hur medarbetarna ska utföra sina respektive arbetsuppgifter utan att tillfråga dem om deras åsikter. Kör över sina medarbetare genom att sträva efter att styra, behärska och dominera.		
DELAT LEDARSKAP- Brukar finnas i organisationer där det inte är höga krav på ledarskapet och där god kommunikation i ledarskapet inte är av betydelse.		
TRANSFORMATIVT LEDARSKAP- fokuserar på förbättrings- och utbildningsfrågor samt ekonomisk tillväxt och har ett engagemang för sina medarbetare.		

Anonymitetskod: _____ Platskod: _____

5. **Beskriv skillnaden mellan chefskap och ledarskap. (2p)**

6. **Det finns situationer inom sjukvården där en auktoritär ledare kan komma väl till pass.**

a. **Vid vilken typ av situation? (1p)**

b. **Varför? (1p)**

Det konstaterades efter röntgen att My hade fått en höftfraktur. Hon blev opererad senare under dagen och därefter inlagd på en ortopedavdelning för post op vård.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDADELNINGEN

Du sitter på APT och chefen redovisar halvårsrapport för verksamhetens budget och efter den omorganisation som pågått senaste året så visar det sig nu att verksamheten visar ett underskott.

7. **Beskriv skillnaden mellan att "inte slösa" och att arbeta kostnadseffektivt. (2p)**

Anonymitetskod: _____ Platskod: _____

8. Nämn två punkter som ett ledningssystem skall säkerställa i verksamheten (1p för varje rätt svar, max 2p).

*På APT har ni även en stående punkt som handlar om **Lika villkor** på arbetsplatsen. Ni diskuterar ämnet utifrån diskrimineringslagen och för också en diskussion som gäller härskartekniker och vad detta är för något.*

9. Ge exempel på två (2) härskartekniker och förklara vad de innebär. (0,5p per härskarteknik och 1p för varje förklaring, max 3p)

10. Diskrimineringslagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Vilka är de? Tre av dessa är förifyllda nedan. Ange de övriga fyra (4). (0,5p för varje rätt svar, max 2p)

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Etnicitet

Ålder

Anonymitetskod: _____ Platskod: _____

På ortopedavdelningen har ni ett mycket väl fungerande team som jobbar tätt i kontakten med patienterna.

11. Är följande påståenden om teamarbete rätt eller fel? (0,5 p för varje rätt svar, totalt 2p).

Påstående	Rätt	Fel
I ett parallellt teamarbete kan teammedlemmarna täcka upp för varandra.		
I ett synkront teamarbete görs en sak i taget, man löser av varandra.		
I ett synkront teamarbete ser teammedlemmarna inte bara till den egna uppgiften utan till teamet som helhet.		
Ett operationsteam är ett bra exempel på sekventiellt teamarbete.		

På den ortopedavdelning du arbetar har ni även arbetat hårt med förbättringsarbeten. Detta har bland annat resulterat i minskat antal postoperativa infektioner. Inte minst då teamen har blivit än bättre på att följa riktlinjer och rutiner för verksamheten. Följsamheten vad gäller basala hygienrutiner har blivit betydligt bättre än tidigare för att ge ett exempel.

12. Handskar och förkläden är ett exempel på en fysisk/materiell barriär för ökad patientsäkerhet. Ge exempel på en:

Funktionell barriär: _____

Immateriell barriär: _____

Symbolisk barriär: _____ (3p)

13. Ett ofta använt verktyg för att förbättra verksamheter är PDSA-hjulet.
a. Vad står förkortningen PDSA för? (1p)

- b. Vad händer/görs i de olika delarna av PDSA-hjulet under ett förbättringsarbete? (1p för varje rätt förklaring, max 4p)**

Varför ni har den positiva arbetsmiljö och fungerande teamarbetet som ni har på den avdelning där du arbetar är för att chefen lagt ner mycket tid och resurser för att nå dit ni är idag. Detta bottnade i att det tidigare var en konfliktfylld arbetsplats med hög personalomsättning och flera allvarliga avvikelser.

- 14. Hur vi uttrycker oss när vi befinner oss i konflikt eller är irriterade är viktigt. Det är lätt att komma med anklagelser, vilket kan medföra att en konflikt kan eskalera. Beskriv en teknik du kan använda dig av och som minskar risken för att den du talar med går i försvar men ökar chansen att personen tänker efter eller rentav ändrar sig? (2p)**

Anonymitetskod: _____ Platskod: _____

15. Vilken typ av mellanmänskliga konflikter beskrivs? (1p för varje rätt svar, max 3p)

- a. "Hon tycker att vi alltid ska ta proverna **före** klockan sex på morgonen när vi jobbar natt, men jag tycker att hon har fel – patienterna måste få sin nattsömn, tycker jag!"

Konflikttyp: _____

- b. "Jag tycker inte att det är rättvist att lönerna på vår grannavdelning är högre än på vår avdelning – men när vi ber om att få löneförhöjning säger ledningen att de inte har råd. Varför får de men inte vi? Jag som har varit så snäll och hjälpt dem med provtagningar ibland, det kan de gott sköta själva framöver, de som har så höga löner!!!!"

Konflikttyp: _____

- c. "Just nu är det lite mycket hemma. Min sambo och jag tjafsar hela tiden och kommer inte överens om det här med barnens dagis och jag sover dåligt för alla tankar. Därför blev jag irriterad på nattpersonalen idag när jag kom på jobbet – vi blev jättesura på varandra..."

Konflikttyp: _____

16. Vad blir resultatet för parterna i konflikten om man löser en konflikt med en:

- a) **Kompromiss (1p):**

- b) **Integrativ lösning (1p):**

